Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. május 19.
(OR. en)

9146/16

AUDIO 64
CULT 44
DIGIT 53

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	8668/16 AUDIO 53 CULT 35 DIGIT 45
Tárgy:	Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálata és az európai audiovizuális tartalmak népszerűsítése – *Irányadó vita* (Nyilvános vita a Tanács eljárási szabályzata 8. cikkének (2) bekezdése alapján [az elnökség javaslatára])

Az elnökség az Állandó Képviselők Bizottságával (I. rész) 2016. május 18-án folytatott konzultációt követően elkészítette a mellékelt vitaanyagot, amely az Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanács 2016. május 30–31-i ülésén folytatandó irányadó vita alapjául szolgáló dokumentumként kerül benyújtásra.

MELLÉKLET

Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálata és az európai audiovizuális tartalmak népszerűsítése

Elnökségi vitaanyag

BEVEZETÉS ÉS KÉRDÉSEK

A Bizottság 2016. május 25-én tervezi benyújtani az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálatára vonatkozó javaslatát. Amennyiben a Bizottság tartani tudja ezt a határidőt, az EYCS Tanács május 31-i, a kulturális és audiovizuális területekkel foglalkozó ülésén ismertetni fogja a javaslatot, amit a miniszterek véleménycseréje követ majd.

Az elnökség a véleménycsere másik alapjakánt elkészítette ezt a vitaanyagot, amely az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv egy meghatározott céljára, nevezetesen az európai audiovizuális tartalmak népszerűsítésére összpontosít. A vitaanyag más olyan vonatkozó tagállami, illetve uniós szakpolitikai intézkedéseket is érint, amelyek egyértelműen kapcsolódnak az irányelvhez, illetve szinergiák lehetnek közöttük.

Az alább felvázoltakra figyelemmel felkérjük a minisztereket, hogy válaszoljanak az alábbi kérdésre:

Hogyan lehet a közpolitika révén a legjobban támogatni az európai audiovizuális tartalmak határokon átnyúló terjesztését tagállami, illetve uniós szinten?

Annak érdekében, hogy valamennyi miniszter hozzászólhasson a vitához, a felszólalások időtartama legfeljebb három perc lehet. Amennyiben a Bizottság valóban benyújtja az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvet a Tanács májusi ülése előtt, a miniszterek természetesen határozhatnak úgy, hogy az idejüket a bizottsági javaslat, illetve ismertető megvitatására szánják.

HÁTTÉR

1. Változó médiakörnyezet

A belső piac megerősítésén és a versenyképesség növelésén kívül az európai kulturális és nyelvi sokféleség támogatása is régóta az Unió audiovizuális politikájának legfontosabb céljai közé tartozik, a filmek, a filmdrámasorozatok, a dokumentumfilmek vagy az animációs filmek esetében egyaránt[1]. A globális médiakonvergencia új megvilágításba helyezte ezt a célt.

A digitális forradalom és a globális szereplők térnyerése a médiatartalmak előállításának, terjesztésének és fogyasztásának számos aspektusára hatással van. A terjesztés új eszközeinek elterjedése hozzájárulhat ahhoz, hogy a médiaágazat nagyobb közönséget érjen el, továbbá az ágazat jövedelmét is kedvezően befolyásolhatja. Felmerül azonban többek között annak a kockázata, hogy a kisebb, illetve új szereplők nehezebben tudnak majd érvényesülni az európai médiapiacon. A (frissülő) választék bősége miatt továbbá előfordulhat, hogy az európai médiatartalmak kevesebb figyelmet kapnak.

Sajátos kihívást jelent az európai audiovizuális tartalmak határokon átnyúló terjesztése. Az alábbi néhány adat jól mutatja ezt:

– A televíziós ágazatban az európai alkotások meglehetősen jól teljesítenek (a műsoridő 64%-át teszik ki), ám a 2009 és 2010 közötti időszakban ebből mindössze 8% volt a nem az adott tagállamban készült európai alkotás[2].

---

1 Például a 2010/13/EU irányelv (az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv, HL L 95., 2010.4.15., 1. o.) (65)–(67) preambulumbekezdése, továbbá 1. cikkének (1) bekezdése és 16. cikkének (1) bekezdése. Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 11-i 1295/2013/EU rendelete a Kreatív Európa program (2014–2020) létrehozásáról (HL L 347., 2013.12.20., 174. o.), különös tekintettel a 4. cikk b) pontjára és a 9. cikkre (MEDIA alprogram).

2 Első jelentés a 2010/13/EU irányelv 13., 16. és 17. cikkének a 2009–2010-es időszakban történő alkalmazásáról – Az európai műveknek az EU területén nyújtott, műsorrend szerinti és lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatásokban történő támogatásáról (14233/12). A Bizottság a közeljövőben adja ki második jelentését, amely szerint a televíziós csatornák 2012-ben ismét a műsoridő 64%-ában vetítettek európai alkotásokat. A második jelentés nem tartalmaz naprakész adatokat a tagállamokon belül, illetve a más tagállamokban készült európai műsorok arányára vonatkozóan.

– Az európai készítésű mozifilmek száma növekedett az elmúlt öt évben: 2010-ben 4 474, míg 2014-ben 6 188 új film jelent meg[3]. Ennek ellenére az Egyesült Államokban készült filmeknek van a legnagyobb közönsége (2014-ben az eladott jegyek 63%-a). Az egyes tagállamokban készült filmek a hazai piacukon gyakran foglalják el a második helyet (24%), azonban külföldön nehezen jutnak el a közönséghez (9%)[4].
– Az online videotékák katalógusaiban az elérhető filmek átlagosan 27%-a európai, ebből 19% a más tagállamban, és 8% az adott uniós tagállamban készült európai filmek aránya[5].

2. Szakpolitikai dilemmák

Mind a tapasztalatok, mind a médiapiac változásai azt sugallják, hogy újra kell gondolni, miként tudja a közpolitika a legjobban támogatni az európai audiovizuális tartalmak készítését és terjesztését. Ami az uniós szintet illeti, a Bizottság 2015 májusában adta ki az Európai digitális egységes piaci stratégiát[6], melyben kijelenti, hogy felül fogja vizsgálni az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvet, ezen belül az európai alkotások népszerűsítését célzó intézkedéseket is. A Bizottság szerzői jogra vonatkozó kezdeményezéseiben[7], valamint a Kreatív Európa program keretében finanszírozott további intézkedésekben prioritásként szerepel a nemzetközi terjesztés támogatása is. A Bizottság ezenfelül 2014-ben létrehozta az Európai Filmfórumot, melynek célja a szinergiák megtalálása a tagállami és az uniós szakpolitikák között.

---

3 Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet / Lumiere, Rentrak. Bár az adatok folyamatos növekedést mutatnak, a 2014-es adatokat óvatosan kell értelmezni, mivel nem lehet bizonyossággal megállapítani, hogy a 2014-ben mért nagymértékű növekedést mennyiben okozta a lefedettség növekedése, illetve az újonnan megjelent filmek számának tényleges növekedése. 2013-ban összesen 4 916 új európai film jelent meg.

4 Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet / LUMIERE. A más országokban készült filmek jegyeladási aránya 3,7%. „Európai készítésűnek” számítanak azok a filmek, amelyeknek a költségvetését jórészt valamelyik európai országban finanszírozzák, kizárva tehát a külföldi tőkével zajló beruházásokat, vagyis az Európában készült, ám egyesült államokbeli stúdiók által finanszírozott filmeket.

5 Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet, „The origin of films in VOD catalogues in the EU” (Az online videotékáknak az EU-ban elérhető katalógusaiban szereplő filmek származási helye; 2016. április). A jelentés (a filmdrámasorozatok kivételével) azon filmek származási helyéről közöl adatokat, amelyek a kiválasztott 91 online videotéka EU-ban elérhető katalógusában 2015 októberében szerepeltek.

6 COM(2015) 192 final – 8672/15.

7 Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatóságának a belső piacon történő biztosításáról (COM (2015) 627 final – 15302/15), valamint a Bizottság „A korszerű, európaibb szerzői jogi keret felé” című, 2015. december 9-i közleménye (COM (2015) 626 final – 15264/15).

A tagállamok saját szintjükön szintén értékelnek, illetve kiigazítanak számos, az audiovizuális tartalmak előállítására és terjesztésére vonatkozó szakpolitikai intézkedést, például pénzügyi ösztönzőket (vissza nem térítendő támogatások, kedvezményes hitelek, adókedvezmények), illetékeket és a kvóta kérdését.

A döntéshozók számos dilemmával szembesülnek, többek között a következőkkel:

a) A tartalom-előállítás és a közönség elérése
A tartalom-előállítás nagymértékű növekedésnek indult, ami kreatív szempontból érdekes fejlemény, azonban egyre nagyobb az eltérés az Európában készült filmek száma és a terjesztett, illetve megtekintett filmek száma között, különösen ami a határokon átnyúló vetületet illeti. Úgy tűnik tehát, hogy a szakpolitikai intézkedések kevésbé sikeresek a marketing és a terjesztés támogatása terén. Különösen a kisebb országok és a kevésbé elterjedt nyelvek esetében tűnik különösen nehéznek, hogy fenntartsák a nemzeti filmgyártást és egyúttal növeljék saját filmjeik nemzetközi vonzerejét.

b) Koprodukció
A koprodukcióban készült filmek esetében nagyobb az esélye annak, hogy határokon átnyúlóan sikeresebben terjesszék őket, mivel ezeket a filmeket eleve egy tágabb, európai közönség és piac számára készítik. Számos előnyt jelenthet, ha egy film több ország részvételével, koprodukcióban készül, azonban az európai, illetve nemzetközi
koprodukciók finanszírozási kérdései is egyre komplexebbek. A különböző országokból származó befektetőknek és producereknek különböző szabályozásokat kell betartaniuk, illetve különböző kritériumokat kell teljesíteniük, ami egyre inkább megnehezíti a nemzetközi együttműködést.

c) Tagállami pénzügyi ösztönzők
A közpénzekből nyújtott támogatásoknak meg kell felelniük az uniós jognak, különösen az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak. Bár a közfinanszírozás változóban van, a legtöbb rendszer még mindig meghatározott országokhoz, platformokhoz (mozi, televízió,
online videotékák, virtuális valóság vagy játékok), illetve műfajhoz kapcsolódik. Azokhoz az új típusú audiovizuális tartalmakhoz, melyeket nem lehet egy adott műfaj keretei közé szorítani, nehezebb támogatást találni, mivel a rendszer még nem illeszkedik a konvergáló médiavilághoz. Pontosan ezek a tartalmak azok ugyanakkor, amelyek jól tudják használni a különböző platformokat arra, hogy a közönség különféle csoportjaihoz eljussanak.

Mivel a vissza nem térítendő támogatások rendszerére nyomás nehezedik, az adókedvezmények alternatív megoldást jelenthetnek arra, hogy az egyes országok a területükre vonzzák az audiovizuális tartalmak előállítóit. Ez azonban az uniós tagállamok egymás közötti versenyéhez vezethet, miközben nem biztos, hogy növelni fogja az európai audiovizuális tartalmak iránti keresletet, illetve azok terjesztését.

d) Kvóták

A tagállamokban tevékenykedő televíziós műsorszolgáltatók nagy része könnyedén teljesíti az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv azon előírását, mely szerint legalább 50%-ban európai alkotásokat kell sugározniuk (16. cikk). Ez nagyrészt az adott tagállamban előállított tartalmat jelent, amelyek iránt a tagállami közönség természetszerűleg érdeklődést mutat.

Az online videotékák esetében a helyzet még összetettebb. Az a tény, hogy a katalógusokban szerepel bizonyos számú európai alkotás, még nem jelenti azt, hogy a nézők megtalálják, illetve meg is nézik azokat.

Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló jelenlegi irányelv (13. cikk) teret hagy az online videotéka-szolgáltatásokra vonatkozó különböző megközelítések tesztelésére és a viszonylag új piacon mutatkozó hatékonyságuk értékelésére. Ez viszont ahhoz vezet, hogy a tagállamok különbözőképpen alkalmazzák az irányelvet, ami hátrányosan befolyásolhatja a versenyfeltételek egyenlőségét.